

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 24.

V Ljubljani, 17. decembra 1896.

Letnik IX.

Socijalno demokratični paradiz.

Znabiti so se dragi bralci že dolgočasili, ko so vedno le brali o socijalnih demokratih, da nočejo pomagati prav nobenemu stanu in tudi družini ne, marveč, da hočejo vse to odpraviti in vreči med staro šaro. Zato bomo danes povedali, da je vendarle jeden stan na svetu, kateremu so ponudili socijalni demokrati svojo rešilno roko. Pomagati obetajo tistim ljudem, ki nimajo premoženja, takim ljudem, ki nimajo niti sveta niti stalnih dohodkov, ampak živé od rok v usta, n. pr. delavci v tovarnah, rudnikih, plavžih, težaki vsake vrste, dninarji i. dr. Vse take ljudi imenujemo delavce v ožjem pomenu; sicer mora vsak človek delati, ako hoče jesti in živeti in zato smo delavci vsi, a vendar imenujemo delavce po navadi tiste ljudi, ki si z delom svojih rok služijo kruh, pa pri tem nimajo svojega stalnega premoženja ali dohodkov. No, učeni ljudje so precej čutili, da bi tu lahko nastala zmešnjava, zato so iznašli novo besedo za delavce v ožjem pomenu, imenujejo jih namreč proletarijce. Kajne, čudna beseda, zato jo koj razložimo.

V davnem davnem času živel je v Rimu kralj Servij Tulij. Temu možu je denarja manjkalo in zato je svoje ljudstvo razdelil po premoženju v pet razredov, da bi potem davke v primeri s premoženjem natanko preračunal. Seveda so bili tudi takrat ljudje, ki so imeli prazen mošnjiček in od teh pravični Servij Tulij ni zahteval davka. Dal je pa kralj takim ljudem ime »proletarijci«, zato ker od njih država le dobiva otroke. Otroci se pa v latinskem jeziku imenujejo »proles«. In tako pomeni beseda proletarijci ljudi, ki državi dajejo v prvi vrsti otroke. In glejte, proletarijcem hočejo socijalni demokrati pomagati, tistim hočejo pomagati, ki nič nimajo. Ali ni to lepo?

Ko bodo socijalisti zavladovali po celem svetu in ko bodo vsem, ki še kaj imajo, vzeli premoženje, tedaj bodo

ubogi delavci rešeni in že na tem svetu bodo imeli paradiz, v katerem ne bo treba mnogo delati, vsega bo dosti in vsak bo delal, kar bo hotel, ker največja prostost bo vladala.

Da, tako so socijalni demokrati že kaj pogosto slikali bodočnost in ljudje so jim verjeli.

A s tem, da obetajo pomagati, ni še rečeno, da tudi morejo pomagati. Koliko pač ljudje obetajo, pa vendar le ne morejo. Tako tudi socijalni demokrati tistim, ki nič nimajo, ne morejo pomagati, in s tem zginejo vse lepe sanje o bodočem paradizu, kakor pene, s katerimi se igrajo otroci. Zakaj pa vendar ni mogoče, da bi ljudje manj delali, dobro in v obilnosti živeli ter bili popolno slobodni? Zato, ker 1. ne gre, da bi vsi ljudje manj delali, kot sedaj delajo. Res je gotovo, da so mnogi delavci z delom preobloženi, za katero pa dobivajo le pičlo plačo, tako, da imajo za življenje premalo, za umreti pa preveč. To je pač res in sila žalostno in dalo bi se kaj hitro odpraviti, če bi delodajalec v delavcu videl kaj več ko goli stroj, če bi ga gledal z očesom sv. vere kot brata v Kristusu. Krščanski duh naj zopet zavada med bogataši in kmalu se bo zemlja preustrojila. Ali tako se to ne dá zboljšati, kakor socijalisti hočejo. Neki vodja socijalistov je natanko izračunal, da bo treba delavcem v prihodnji socijalistični državi dela le 2 $\frac{1}{2}$ ure na dan! To ni mogoče! Le pogledjmo: na Pruskem n. pr. nastavljenih je pri železnicah 282 000 uradnikov in delavcev, ki delajo na dan 10—12 ur. Če bi toraj hoteli ti vsi delati le po poltretjo uro na dan, trebalo bi nad jeden milijon delavcev, da bi taisto naredili! Na enak način morali bi tudi pri pošti, v šolah, bolnišnicah, tiskarnah petkrat več ljudi nastavit. Kje se bo toliko ljudi dobilo? Pri tem pa še nismo računali kmetovalcev, obrtnikov, rokodelcev. Da, kmet po socijalističnem nauku ne sme delati več ko tri ure! Le premislite, koliko bi bilo treba delavcev da njivo izorjejo, posejejo, pognojé, povlačijo, žito po-

spravijo! Iz te moke torej ne bo kruha, in vsi ljudje ne morejo manj delati kot delajo.

2. S tem tudi obljuba o obilici vsega zgine, s katero socialisti posebno radi lové kaline na svoje limanice. Kdo bi pač ne živel rad tako, da bi imel vsega dosti in zato mnogo ljudij verjame tem besedam, a ne pomislijo, da dandanes, ko vendar vse hiti in drvi za kruhom in delom, ko sila goni k delu, vkljub temu ni splošnega blagostanja in prav mnogo ljudij vsako leto pomrje l-kote in pomanjkanja, posebno po večjih mestih. Kaj bo pa šele v socialistični državi, ko bo vsak delal, kolikor in kadar se bo njemu zljubilo, tu ne bo nobene sile, ker bo prostost v vsem in povsod. Zopet velika laž socialnih demokratov. Da so dandanes ljudje tako malo zadovoljni, je pač vzrok tudi to, ker ne znajo varčevati in morajo biti pri vsaki veselici in se tudi čez svoj stan oblačijo. Le vprašajte, vi mladi, svoje stare očete in matere in povedali vam bodo natanko, kako so včasih z malim in priprostim dobro in zadovoljno živeli in ni bilo toliko tožbe o slabih časih, ko dosedaj. To pa le mimogredé.

3. Da pa svobode tudi ne bo Bog vé koliko, razvidno je že iz tega, kar smo dosedaj povedali. Kajti če bo delavec tako malo delal, bode jih pa več treba in prostosti je manj. Če pa reče kdo, saj bo delal vsak, če bo hotel, pravimo: mi to je neumnost. Če bo le tisti delal, ki se mu bo zljubilo, se bo prav malo pridelalo in slednjič bodo ljudje le prisiljeni delati, če ne bodo hoteli lakote poginiti.

Kar se pa tiče tega, da ne bo postav, bi pač vprašali, kako more obstati država, kako občina, kako more tudi obstati družina brez postav in določb. To bi se ljudje pobijali in klali in pretepali, da bi bilo joj in to je potem svoboda!

Socialisti toraj le prazno slamo mlatijo, če tako govore o prihodnjem paradizu na zemlji. Ne smemo jim verjeti in sedaj tudi vemo, zakaj jim ne smemo verjeti, če pravijo, da hočejo proletarijcem pomagati. Še nekaj. Zastonj pa tudi nočejo pomagati, ampak že naprej hočejo plačilo, ki je pa tako veliko, da nobeden pameten in veren Slovenec ne more in ne sme tako drago kupiti tega laži paradiza socialnih demokratov. O tem se po bomo prihodnjič kaj natančneje pomenili!

Kaj je novega po svetu?

Zadnjič smo poročali nekoliko o zakonu *pristilnega zavarovanja*, katerega so obravnavali v državnem zboru. To postavo predlagal je grof Wurmbrand, pa kaj hitro je ta mož umaknil svoj predlog, ko je videl, da vlada ni za ta predlog. Grof Wurmbrand ima namreč nekaj upanja, da postane štajerski deželni glavar, vedel pa je, da ministri ne vidijo radi, da bi se ljudstvo strgalo iz žrela židovskih zavarovalnic in iz strahu pred vlado je naglo zatajil svoj predlog, ker sicer bi ga gotovo ne doletela zgoraj omenjena služba, kar je zdaj še prav zmogoče. — Taki so ti možje! Najprej res hočejo kaj

dobrega napraviti, ko pa vidijo, da bi jim to utegnilo kako skodovati, brž sklonijo hrbet in pravijo: Saj nisem nič rekel, saj nisem nič rekel, naredite kar hočete. Tako je dobra stvar, s katero bi bilo vsaj nekoliko pomagano ljudstvu, zopet zaspala in to pa le zato, ker so židovski bogatini tako hoteli. Hvala Bogu, da kmalu dobé sedanji državni poslanci odpust za večne čase in precej upanja imamo, da bodo v novo zbornico prišli res taki neustrašeni možje, ki bodo storili kaj za manj premožne stanove in naj bi to bilo tudi njim samim v škodo.

Huda rana na naših postavah je ta, da so davki krivično razdeljeni. Ni nam treba na dolgo in široko razlagati, da so naravnostni in nenaravnostni, hišni, dohodninski in zemljiški davki previsoko umerjeni. Pa tudi vse pristojbine n. pr. pri kupu in prodaji, so previsoke za nižje manj premožne stanove. Nasproti so pa borzijanci, to je ljudje, ki trgujejo na borzi, skoraj da prosti davkov. V Nemčiji plačuje borza davka nad 15 milijonov goldinarjev, pri nas pa le jeden milijon. Zato je pa neki poslanec predlagal, naj se *borzni davek* poveča. Seveda je bilo precej poslancev za ta predlog, drugi pa zoper in tudi denarni minister je zagovarjal borzo. Kaj pa je vendar borza, bode te vprašali? Borza imenuje se tisti prostor, tista hiša, kjer se shajajo bogatini in veliki trgovci, da tam kupčujejo z denarjem in pa z blagom. Kupčujejo z denarjem? Hm, to pa brzkone ni tako, bode te dejali, kdo bo z denarjem kupčeval? Gotovo se vam čudno zdi to, pa je le res. Denar bi moral imeti in ima v resnici le ono veljavo, vsled katere zamorem za denar dobiti kake druge stvari, ki je toliko vredna, ko dotični kos denarja. Denar ima samo menjalno vrednost. Prebrisani ljudje pa so vedeli narediti, da se zamore tudi z denarjem kupčevati; preobširno bi bilo, da bi vam danes to razlagal, pa le verjemite, da je ta kupčija ne samo dobra, ampak prav posebno goljufna in tistim, ki z denarjem kupčujejo, nese prav velike dobičke.

Poleg tega pa na borzi kupčujejo tudi z blagom, katerega pa prav za prav še nimajo v rokah, dejal bi po domače, mačka v zaklju kupujejo in prodajajo. To kupčijo vam pojasni ta le primera. Sladkor se dela tudi iz pese. Tovarničarji, ki delajo sladkor, morajo peso kupovati od dotičnih, ki peso sejejo. Tovarničarji bi pa radi peso po ceni kupovali, sladkor pa drago prodajali, da imajo več dobička. Zato se več tovarnarjev zmeni med seboj, drug drugemu dajo besedo, da ne bode nikdo izmed njih kupoval pese dražje, ampak vsi po isti ceni. Tisti, ki prideluje peso, jo pripelje tovarnarju na prodaj. »Toliko ti dam, če hočeš«, mu reče. Prodajalec pa si misli, »nisem neumen« in pelje ali pošlje ali pa preje vpraša pri drugem, tretjem tovarnarju, a povsod ista cena. Kaj hoče storiti družega, kot da proda peso za tisto ceno, za katero hoče tovarnar a ne o n. Tako so se za letos in prihodnje leto dogovorili na borzi, da bodo plačevali peso le po 60 kr. cent, l. 1895. pa so jo plačevali po 70 in 75 kr. Ali ni to odrtija? Take in jednake kupčije se godé na borzi, vmes pa prav velike sleparije. In kako malo plačujejo ti ljudje

od svojega prodajanja in kupovanja! Ako kdo proda zemljišče za 400.000 gld., mora plačati 17.500 gld. pristojbin; navaden trgovec plača od jednake vsote 2500 gld., trgovec na borzi pa le 8 (reci osem) gld. Pa naj še kdo reče, da ni to krivica! Država bi morala braniti stanove, kakor kmečki in obrtnijski stan pred borzo, a ne, prav gorko zagovarja borzo na škodo sebi in nižjim stanovom, v prid krivonosim židom, ki imajo večinoma borzo v rokah, in drugim goljufom in sleparjem. Da si upa minister zagovarjati borzo, da, če naravnost zavrne predlog, naj se borzni davek zviša, in če mu poslanci ploskajo, v znamenje, da jim je govoril iz srca, potem je pa to le preočito a žalostno znamenje, koliko gnjilega je pri nas v Avstriji, in protiliberalni poslanci bodo imeli še mnogo dela, da bodo ljudstvu pomagali na noge, morali bodo v roke vzeti velike gnojne vile, da bodo ves gnoj iz državnega hleva izkidal.

Nič manj krivična kakor nasproti nižjim stanovom pa je sedanja Badenijeva vlada nam Slovincem in sploh Slovanom. Kajti če vlada pošilja deželne šolske nadzornike, ki niti besedice našega jezika ne umejo, v deželo, kjer je dobra tretjina Slovencev, kakor se je to Korošcem zgodilo, je to gotovo znamenje, da nas vlada popolnoma prezira. Na shode hodijo komisarji, kateri ne znajo prav nič slovenskega, ravno take uradnike dobimo pri sodiščih, koder se Slovincem brani zagovarjati se slovensko. Surovosti proti Slovincem vlada mirno gleda in niti ne gane se, da bi brnila naše pravice. Tako se je v državnem zboru moral pritoževati naš poslanec Gregorec, a seveda našel je le gluha ušesa. Imamo sicer jednake pravice kakor drugi narodi, a le na papirju, ne v resnici!

Ni mogoče skoraj verjeti, kolika je židovska nesramnost. Mislijo in delajo tako, kakor bi bili za večne čase gospodarji vsega, kar je in kar ni. Če se pa nam kristjanom posreči dobiti nekaj pravic nazaj ali pa naš denar spraviti v krščanski žep, tedaj kričé, da se jim godi krivica in obrekovanja in lažij po židovskih časopisih ni ne konca ne kraja. Tako se je zgodilo tudi zadnje dni na *Dunaju*. Doslej je Dunaj oskrbovala s plinovo razsvetljavo neka družba, večinoma židovska, ki je prav mastne dobičke delala. Ko so letošnjo pomlad zadobili kristjani in nasprotniki židov mestno upravo v svoje roke, in je v tem času skoro že potekla pogodba med mestom in ono plinovo družbo, so sklenili mestni očetje sami napraviti plinovo tovarno in sami spravljati dobiček, da ž njim podpirajo mesto. Seveda so bili vsi židje hipoma po koncu, kakor bi jih bil gad pičil, ko so to zvedeli in takoj so začeli ljudem po časopisih trobiti, da to ne sme in ne sme biti, ampak da morajo oni in le oni spravljati dobiček. No, vsa ta gonja ni nič izdala, ker mesto Dunaj bo le imelo plinovo tovarno v krščanskih rokah.

Židje so dobili na Dunaju in na Spodnjeavstrijskem zadnje dve leti toliko bro in klofut, da je nekaterim židom zmanjkalo korajže in zdaj prav milo prosito, naj vsi židje vkup pobašejo svojo robo in naj se preselé kam v Južno Ameriko, da bodo imeli mir pred temi »kristjani«. No, mi bi bili veseli, če bi se spravili izpod nog, a tega veselja

ne bodo nam židje naredili, ker drzé se kristjanov ko klop kože.

Pogubni vpliv socijalnih demokratov pokazal se je prav živo zadnje dni v Hamburgu na *Nemškem*. V tem mestu je mnogo ladjedelnic, koder tešejo ladje, dalje prav veliko skladišč, v katerih se spravlja blago, ki prihaja iz Amerike k nam. Pri teh podjetjih ima mnogo delavcev zaslužka. Socijalni demokratje so te delavce našuntali, da so se uprli in nočejo več delati za tako plačo, za kakoršno so dosedaj delali. — Kakih 15.000 delavcev štrajka. Tuda gospodarji onih podjetij niso hoteli delavcem povečati plače, ampak najeli so si tuje delavce. In tako je sedaj tolika množica delavcev brez kruha in kar je še najhuje, 8000 je oženjenih s 17.000 otroci. Z glavo se žid ne prebije. Tako socijalni demokrati ljudi rešujejo iz rev in nadlog.

Komaj so *Italijani* čuli, da so Nemci na tihem imeli zvezo z Rusi. precej so jeli pisati razni laški listi, da ima sedaj tudi laška vlada prosto roko in da se lahko zaveže s komur se hoče. No, mi Lahom ne bomo prav nič branili, naj si poiščejo le družega zaveznika če hočejo, jim prav privoščimo. Saj tako potrpežljivega zaveznika ne bodo kmalu dobili kakor so Avstrijci. Naša vlada namreč dobro vé in vidi, da si Lahi pod kraljem in pa Lahi v Trstu vedno namigavajo, češ, dajmo Trst vzeti Avstriji in vé tudi naša vlada, da zahajajo iz Italije k nam ljudje, ki očitno pridigujejo punt zoper Avstrijo, a ta se malo zmeni za to, ampak pusti rogovileže pri miru. Še veseli bomo, če Lahi ne bodo naši zavezniki, ker sčasoma bi se nas zapletli v tiste vojske, katere imajo tam doli v Afriki. Kakor otroci so ti Lahi in še slabši, otrok, če se je jedenkrat spekel pri luči, ne bo več z lepa vtaknil prsta v plamen, a Lahi, dasi jih je Menelik nakrcal, še vedno hočejo vojsko. In sicer sedaj se bolj južno v Afriki. Tam doli imajo namreč majhen kos zemlje, po katerem se šopirije in domačine Somale izpodrivajo. No, ti so jim pa, ni dolgo tega, kacih 70 ljudij pobili, ker so jim hodili v škodo, in zato se hočejo Lahi sedaj z vojsko maščevati, seveda če bi vojska nič ne stala, a denarja Lahi sedaj ravno nimajo preveč.

Na *Francoskem* so jo pa socijalisti enkrat prav pošteno skupili. V mestu Karmo so nekateri socijalno-demokratični voditelji napravili volilni shod. Pa volilci jih niso posebno veselo sprejeli, ker so jih lani z nekim štrajkom speljali na limance. To so si ljudje dobro zapomnili in že pred mestom je policija branila socijaliste pred razsrjenimi ljudmi. Prvi govornik ni mogel prav nič govoriti, tako so mu segali v besedo in ko so hoteli socijalisti z gorjačami mir napraviti, so prav slabo nalleteli, ker so bili prav pošteno tepeni. Prav jim je, zapeljivcem ljudstva!

Iz *Španskega* dohajala so dosedaj le žalostna poročila. Vlada je bila že v silni zadregi, ker ni imela več denarja in ga tudi na posodo ni več dobila, in v tej stiski ji je pomagalo domoljubno špansko ljudstvo s posojilom, pa tudi s prostovoljnimi darovi. Ganljivo je brati, kako so ne samo bogatini darovali velike svote,

ampak tudi reveži so si od ust pritrga'i kak krajcar, da so ga podarili stiskani domovini. Škofje so ukazali javne molitve za srečen izid dolgotrajne vojske, Španci so bili že prav hudo v skripcih, ko pride veselo poročilo, da sta padla oba glavna vodji vstašev na Kubi in da je mnogo vstašev pobitih ali pa ranjenih. To je bilo veselje v Španiji, zlasti pa v glavnem mestu Madridu. Kakor je bilo preje prebivalstvo potrto, tako se sedaj veseli. Da bi se le to veselje prehitro ne spremenilo v žalost, ker vendar še ni do cela končana vojska.

Na *Bolgarskem* imeli so volitve in so pri teh volitvah kaj pridno posnemali »svobodoljubne« Mažare. Volili niso ljudje, ampak bajoneti, puške in denar. Tudi dobro, da vsaj Mažari ne bodo sami v vrsti takih svobodnih volitev.

Turški sultan hoče svojo armado nekoliko izboljšati; ker mu pa primanjkuje denarja, zato jemlje svojim uradnikom in častnikom od že tako pičle plače tretjino in tudi pri drugih prebivalcih hoče s silo denarja. Po listih pa potem turška vlada laže, da ljudje sami napravljajo »prostovoljne zbirke«. Tako si pač sultan ne bo pridobil prebivalcev za-se

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Na župnijo Radeče je bil kanonično vmeščen dosedanji blejski župnik č. gosp. Jožef Lavtizar. — Nevarno je zbolel č. g. M. Lavtizar, župnik na Robu, ter bil previden s sv. zakramenti. Blagega gospoda priporočamo v molitev. — Občinski odbor v Boštanju je imenoval v seji dné 1. decembra soglasno preč. gosp. Ivana Lavrenčiča, bivšega župnika v Boštanju, sedaj dekana v Šmartnem pri Litiji, častnim občanom. — Dné 7. dec. t. l. odprla se je v Loškem potoku v okraju kočevskem brzozjavna postaja združena s tamošnjim poštnim uradom. — Med Sv. Križem in Kostanjevico se je vpeljala vožna pošta. — Novo brvčez Ljubljani bodo naredili med Krejčijevo in Gerberjevo hišo na desni breg. — Ob zadnji povodnji je, kakor se je dognalo, pobrala Sava ces. kr. erarju samo pod Koriti v Boh. dolini okrog 1400 smerekovih hlodov. Od teh so jih do Mlnega pri Bledu polovili in iz vode potegnili več ko 1300 kosov. Le kacic 60 hlodov je odnesla Sava doli proti Ljubljani. Za vsak ujet hlod so plačali 25 kr. — Poškodovani most pod Koriti se najbrže ne bo več popravljaj. Most je precej dolg. Sava ga je že mnogokrat pretrgala. Zadnjič so ga popravljali lansko leto. Zato ga mislijo opustiti ter izpeljati cesto onkraj Save tako, da bodo vozili še le v Štengah čez most. — V soboto, dné 28. m. m., je Anton Musec, posestnik na Brodu pri Logatcu, tako nesrečno padel raz kozolec na tla, da si je na desni strani glave prebil črepinjo. Po preteku dveh ur so ga domači pogrešaje šli iskat h kozolcu, kjer so ga v nezavesti našli na tleh v krvi ležečega. — V soboto 5. t. m. je okoli devete ure dopoldne nastal na neznan način ogenj v Zavrstniku pri Kolenjku. Požarna bramba iz Šmartina pri Litiji je bila takoj na

lici mesta in je s pomočjo sosedov hitro ogenj pogasila. Zgorela je le slamnata streha. — Dné 30. nov. je pogorelo poslopje Jurja Lošar v Prelogu, občina Ihan. — Skode je 2000 glđ. — Dné 2. dec. ob 1. uri je neki neznan človek pokradel na Vrzdencu, fare horjulske, pri gostilničarju Ažmanu okrog 50 glđ. denarja, revolver in dr. — Tudi okrog cerkve sv. Marjete v Horjulu je hodil in poskušal, a bila je ravno zaprta. — Dne 28. nov. je dobil cerkovnik Josip Opara iz Germa, občina Trebnje, na ondotnem pokopališču mali, na novo zagrebni grob. V grobu je ležalo dete moškega spola. Nečloveško mater, 20letno Ivano Peskar, so izročili sodišču v Trebnjem. — V nedeljo, dné 29. novembra je v Idriji umrl nagle smrti 19letni mladenič Matej Tratnik iz Čekovnika pri Idriji. Prišel je k maši v Idrijo, pa zadržal se predolgo. Proti večeru je izpil naglo še nekaj brinjevca, nato zaspal v gostilni, a kmalu se vzbudil, ker je začutil silne znotranje bolečine. V par trenutkih bil je mrtev. — Pretečeni teden je burja na cesti od Cola do Šturij tako nesrečno vrgla nekega hlapca, da si je nad členom zlomil nogo. — Dné 8. t. m. je blizo postaje Zagorje padla nad 20 m. stotov težka skala na železnični tir, ko se je ravno bližal ponočni kurirni vlak. Čuvaj je bil s tem zabranil veliko nesrečo, da je hitel vlaku nasproti in ga ustavil. — Dné 2. t. m. si je 78letni Matija Tomšič v Ilirski Bistrici z britvijo prerezal vrat in trebuh. Umril je še isti dan proti večeru. — Čevljar Fr. Klemenčič iz Kokre, 28 let star, prerezal si je v svoji delavnici 24. novembra dopoldne s čevljarškim jermenom dušnik in goltanec in vsled groznih bolečin umrl drugi dan zjutraj ob 5. uri. Govori se, da se je umoril vsled tega, ker ga je nekdo v gostilni razžalil.

Štajersko. Dné 2. decembra 1898. bodo svetli cesar Francišek Jožef obhajali petdesetletnico svojega cesarjevanja, t. j. tisti dan bode poteklo petdeset let, odkar so postali cesar. Ljubi Bog dal, da bi toto slavnost doživeli še v dosedanjem krepkem zdravju! Avstrijski narodi se povsod pripravljajo za spodobno obhajanje omenjenega dneva. Kar se tiče naše dežele, to je deželni zbor dné 4. marcija 1895. sklenil spomin na vladarjevo petdesetletnico ovekovečiti tako, da se bo postavilo posebno poslopje, v katerem se bodo oskrbljevali otroci, duševno in telesno zanemarjeni. Deželni odbor je primerna povabila razposlal občinskim, cerkvena oblast pa župnijskim uradom. Naš milostljivi gosp. knezoški so v svojem povabilu naročili, naj bi se skozi tri leta na »angelsko nedeljo« po cerkvah prirejevalo okoli oltarja darovanje. Po vsej deželi se je do dné 8. decembra nabralo 62.134 gl. Cesarju zvesto vdani štajerski Slovenci pa spomin na cesarjev jubilej hočemo slaviti še drugače. Mi denarstvene prispevke skladamo tudi za poseben »jubilejski sklad«. Obresti od tako skladanega ali zloženega denarja bodo se obračale v imé podpore tistim slovenskim mladeničem, ki so končali visoke šole, pa še niso dobili službe z zaslužkom. To je res lepa in podpora vredna misel! Kdor premoreš v ta namen kaj darovati, pošlji svoj prispevek vodstvu »jubilejskega sklada« v Celji, ali pa dar izroči svojemu župniku, da

ga on odpošlje v Celje. — Nekoliko besedij o novi postavi v korist ubožcem. Za podpiranje ubogih obstojijo že od nekaj pri cerkvah posebna »ubožišča« ali blagajnice; z njimi gospodarijo: župnik, občinski predstojnik in oče ubožcev. Tako ostane tudi še zanaprej. Razven tega je skrb za uboge imelo občinsko predstojništvo. Cerkvena ubožišča ne morejo od nikoder »pripoprati« denarja za zdatno podporo, pač pa to zamore storiti občinsko predstojništvo. Pri proračunu za občinske potrebe se morajo namreč občinske doklade za toliko povzdigniti, da se lahko poravnajo ubožcem potrebne podpore po občini in po raznih bolnišnicah. Dne 26. avgusta 1896. so pa svetli cesar podpisali načrt postave, kakor je to bil sklenil naš deželni zbor v Gradcu. In po tej novej postavi (§ 68) smo dobili »krajevne sovete za ubože«. Navec to naredbo imenuje: »Ortsarmenrath«. Ti soveti bodo v prihodnje imeli skrb za reveže. Vsako leto bodo občinskemu predstojništvu naznanjali, koliko denarja da bodo približno potrebovali za ubože, občinsko predstojništvo pa mora denar oskrbeti, seveda največ po dosedanji poti z nakladanjem občinskih doklad. Udje »krajnih soveto« so: 1. občinski predstojnik, 2. župnik ali njegov namestnik, 3. oče ubogih pri cerkvenem ubožišču, 4. občinski ali okrožni zdravnik, 5. od občinskega odbora izvoljeni občani, največ trije, 6. od občinskega odbora za posamezne okolice izvoljeni nadzorovalci revežev, 7. občinsko zastopništvo ima pravico, da pokliče tudi po jednega zastopnika učiteljev, potem največjih davkoplachevalcev v občini, in društev, ki se pečajo s podpiranjem ubožcev, tudi sploh take osebe, katere se izredno zanimajo za siromake. Postava (§ 18 in 19) cerkvenemu ali župnijskemu ubožišču pušča sicer dosedanjo samostalnost; ob jednom se pa cerkvenemu ubožišču nakladajo dolžnosti, vsled katerih ono postane neke vrste podružnica »krajnemu совету za ubože«. Torej podvržena samostalnost ali samostalna podvrženost. Toda: bodi že kakor hoče; najlepše bi pač bilo, ako bi revežev sploh ne bilo, ali pa, da bi jim vsaj ne bilo treba stradati. — Občina »Sveti Križ pri Slatini« je za častne občane imenovala gospode: Fröhlich, nadžupnik pri Sv. Križu, kapelan Cerjak v Rogatcu in kapelan Ulčnik v Grizah, oba sta svojedobno službovala pri Sv. Križu. Opomba: Častno občanstvo, to je največje odlikovanje, s kakoršnim zamore občina počastiti katero osebo. — Na Dobrni je dne 28. novembra zborovalo tamošnje »Bralno društvo«. Potovalni učitelj, gosp. Belè iz vinorejske šole v Mariboru, razlagal je o sadjarstvu in vinarstvu. Istega dne je v Grajeni pri Kačnjaku zborovalo »Vinorejsko društvo«, govor je govoril gospod Matjašič o ravnani z ameriškimi trsom. — Sadje- in vinorejska šola v Mariboru je ozimine dobila srednje mere, slame veliko, jarine srednje; krompirja dobili so dobre mere, namreč 280 mernikov ali vaganov na jednom oralu, to so dosegli na lehkem in dobro obdelani in z umetnim gnojem pognojeni zemlji. Repe je priraslo 40 meterskih centov na jednom hektarju sveta, deteljnega sena pa 80 meterskih centov. Dobrota krme je zdatno slabejša od one v drugih letih. — V župniji

Vrankolje blizu Vojnika so pred adventom imeli nenavadno poroko. Zenin Jarnej Pristovnik bil je že star 77 let, in si je pred oltar pripeljal nevesto 36 let staro. V bližnjih Zrečah pa je neka 62 let stara nevesta dobila še-le 34 let starega ženina. — V Trebovljah sta se ponesrečila zopet dva delavca. Janez Kurnik si je pri delu zlomil levo nogo; Martinu Božiček pa je vozek združil ali zmečkal jedno nogo.

Koroško. V Prerovu pri Celovcu je utonil 42letni J. Smolej. — Vlak je povozil blizu celovskega južnega kolodvora 45letno delavko R. Javnik. Ali se je ponesrečila, ali sama poiskala smrt, se ne vé. — Od več stranij poročajo o potresu, ki so ga čutili dne 1. dec. posebno v Kanalski dolini. — V Trbižu so na novo poživili »schulverein«-ovo podružnico, ki je več let spala. Kdo jo vodi? C. kr. gozdni adjunkt Ruckensteiner in učitelja Trunčnik ter Proš. Vedno stara pesem! — Pri Siberniku v Št. Urhu nad Mostičem se je nedavno štiriletni otrok grel pri ognju v kuhinji. Vnela se mu je obleka in otrok je zavoljo tega v hudih bolečinah umrl. — Koroški deželni zbor se snide, kakor se nam poroča iz Celovca, dne 7. januarija prihodnjega leta. Kdo bode imenovan deželnim glavarjem, se ni znano. Za Slovence je položaj v novoizvoljenem deželnem zboru jednako neugoden, kakor v starem. Pravice bomo slej kakor prej tam iskali zama!

Primorsko. Preč. gospod monsignor dr. Anton Mahnič je imenovan škofom na otoku Krku. Ta gospod pridobil si je za Slovence veliko zaslug, ker jih je prebudil iz njih liberalnega spanja in jih vzdramil k odločnemu katoliškemu delovanju. Zato pa liberalci tudi še nobenega drugega moža niso do sedaj tako sramotili in blatili kakor ravno njega. Razumljivo je! Koliko so si izmislili lažij o njem, ni mogoče povedati. A cesar in papež sta sprevidela njegovo zaslužno delovanje in ga postavila za nadpastirja krške škofije. Za škofa bode posvečen začetkom februarja. Novemu škofu kličemo: Bog ga ohrani mnogo let! — Za cerkev presv. Srca Jez. v Gorici so doslej nabrali 21.457 gl. 43 kr. — V cerkvi sv. Antona v Gorici so odpravili slovensko petje pri zornicah in je nadomestili z laškim. Kakor jež lisico izpodriva laščina slovensčino v Gorici. Zalostno, da tudi v cerkvi. — Goriska čitalnica je imela 19. m. m. svoj občni zbor. — V Kanalu je priredilo »sadjarsko in vinarsko društvo« 13. m. m. kmetijsko predavanje. — Vročinska bolezen v Pulju se vedno bolj razširja. Skoraj v vsaki hiši imajo bolnike. Vojakom se je zboljšala hrana ter dobé gorko večerjo z vinom. Ljudij je tudi že nekaj pomrlo za to boleznijo.

Cerkev in šola.

Sveti misijon pri oo. frančiškanih v Ljubljani.

Misijon v frančiškanski cerkvi v Ljubljani se je obhajal po priobčenem vspredu od 28. novembra do vštete 8. decembra. Udeležba je bila velikanska. Daa

so bile vsak dan po štiri pridige, trajajoče po jedno uro, vendar je bila sedaj jako prostorna cerkev vsikdar zastavljena do zadnjega kotička. Nekaterikrat, zlasti pri sklepu, je bila taka gnječa, da ljudje (po lastni njihovi izpovedi) niso bili vstani prekrizati se. Misijonski govorniki so bili: č. gg. P. Konstantin Luser, generalni definator iz Rima, P. Efrem Turk, P. Kasijan Zemljak iz frančiškanskega in P. Donat Zupančič iz kapucinskega reda. Govori so bili temeljiti, globoko premišljeni, vendar poljudni in so v poslušalcih zapustili globok vtis. Tvarine so bile povsem primerne krajevnim in časovnim razmeram. Vnema poslušalcev je rastla z vsako pridigo. Zastopani so bili vsi stanovi, celo vojaki so prišli vsak večer v veliki množini. — Spovedovalo se je od ranega jutra do 9. ure zvečer. Stalnih spovednikov je bilo 17, a zadnja dva dneva jih je bilo premalo. V drugih ljubljanskih cerkvah se je spovedovalo ravno tako pridno in le tako je mogoče in verjetno, da je bilo med misijonom in za misijon obhajanih nad 15.000 vernikov. Na praznik Brezmadežne M. D. je opravil mil. gosp. prošt dr. Leonhart Klofutar pontifikalno sveto mašo in tako po svoji znani požrtvovalnosti močno povzdignil cerkveno slovesnost. Krono sv. misijonu pa so postavili Prevzvišeni knez in škof, ki so v svoji nedosegljivi ljubezni do vernih ovčic sami prišli k sklepu, blagoslovili misijonski križ, potem pa stopili na prižnico in iz križa izpeljali štiri krasne nauke, ki bodo gotovo vsem poslušalcem ostali v trajnem spominu. Potem so pri altarju zapeli »Te Deum« in podelili blagoslov z Najsvetejšim. Jedino božjemu varstvu se je zahvaliti, da se ni pripetila kaka nesreča. Kamen se nam je odvalil od srca, ko se je jela prazniti cerkev. Koliko je koristil sv. misijon, prvi v tej župniji, znano je le Bogu. Njemu čast in hvala za obilne milosti in posebno pomoč. Hvala pa tudi č. patrom misijonarjem za trud, Bog jim bodi plačnik! Hvala vsem gospodom, ki so blagovoljno sodelovali.

Listek.

Ihova gomila.

(Povest. Spisal Soški.)

(Konec.)

Zunaj se je bilo že dobro stemnilo. Prišel je bil že čas, ko mora vsaka pridna gospodinja pričeti pripravljati družini večerjo. Tudi mati Ihovka je primaknila k ognju lonec, sama pa sedla na klop ob ognjišču. Zdaj pa zdaj si je otrla s predpasnikom solze raz oči. Od časa do časa se ji je izvil iz prsij globok, bolesten vzdihljaj, za katerim so se začule vedno nerazumljive besede, kakor tiha molitev. Oko se ji je obračalo pogostoma, kakor z neko bojznijo, proti durim. Videlo se ji je, da težko pričakuje nekoga.

Čuj! — Duri zaskripljejo, kakor bi jih kdo skušal odpreti. Starka se ozre in na licu se ji pokaže znak zadovoljnosti. — Toda zaman je bil njen up. Notri ni

hotelo biti nikogar. Le veter se je bil uprl v duri, da so zaječale. — Starki se je zopet zmračil obraz, oči so ji zopet zalile solze in iz prsij se ji prikral polglasen vzdihljaj: »Oh, Bog moj mili, ga ne boli še tudi nocoj!«

Zopet vse tiho. Le močnik grgra v loncu in zunaj tuli vihar divje-turobne pesmi skozi gole drevesne vrhe. Zdi se ubogi materi, da vihar z njo čuti, z njo tuguje in toži. A viharjevo sočutje ne more utešiti njenih bolečin, temveč jih še bolj razvneema in neti. Njegovo votlo, zategnjeno tulenje zdi se ji glas duha, vabečega jo na oni svet, kjer jo čaka mir in pokoj. — A kako težka je ločitev od sveta materi, videči svojo družino na poti v propast! — —

Ona ne bi se bala smrti, če bi le vedela, da priinese njena smrt družini novega življenja. Toda sme li upati kaj takega?

Take in jednake misli so vznemirjale in mučile onega večera srce matere Ihovke. V tem se je pa bila skuhala večerja in starka je odstavila lonec od ognja ter vlila jed v skledo, da bi se malo pohladila.

Jed je bila že davno hladna, a nikogar ni hotelo biti k mizi, ne moža, ne sina. Mati je čakala in čakala, a nikogar ni bilo k skledi. Nazadnje si ni mogla pomagati drugače, nego da je pustila možu in sinu večerjo posebej, sama pa tedaj povečerjala. — Toda skrb in žalost ne poznata ne žeje ne lakote. Zajela je nekolikrat in poveznila žlico na mizo. Potem je začela spravljati psodo. Pri delu ji je hitreje tekel čas. Tako je prišla in prešla deveta ura, a ne moža ne sina ni bilo še.

Jednajsta ura je morala biti blizu, ko so se začeli udarci na duri. Žena je šla takoj odpirat; vedela je, da je zunaj mož, ker takrat ni bilo prvič, da je prišel ob tisti uri domov.

»No, si pa vendar prišel,« dejala mu je stopivšemu v hišo. Zapletal se je in švedral v raznih ovinkih proti ognjišču, kjer je bolj omahnil nego sedel na široko hrastovo klop.

»Buu, pili smo ga, pili, a jesti se nam ni dalo! — To je zakonska ljubezen... Ne, ni in ne bo! — Denarja imam, gospodar sem, in kdo mi more kaj... ha... ha... vse naše, vse...«

Tako je modroval stari lih sam pri sebi in potegnil iz žepa mošnjo, v kateri je imel še nekaj drobiža.

Na to je prinesla Ihovka skledo močnika ter jo položila pred-anj na klop. Stari je pogledal v skledo, malo pobrodil po nji z žlico, a videvši, da je močnik, pograbil jo je ter jo zabrusil po hiši, da se je razletela na drobne kosce. V tem se je začul od vrat sem hudomušen smeh in za njim besede:

»Ali vam nisem povedal, mati, da vam oče pokaže, ali je ob petkih pri hiši še kaj boljšega od oblic?«

Kako je užalostilo in presunilo vse to staro Ihovko, ne da se povedati. Nikdar do onega trenutka se ni čutila še tako zapuščene in osamljene na svetu. Videla je tedaj na jedni strani pijanega moža, na drugi razuzdanega, hudobnega sina. Kam naj se torej obrne? Komu

naj potoži svoje gorje? — Komu drugemu neki, ako ne Očetu sirot, Tolažniku žalostnih — milemu Bogu? — Tako je tudi naredila uboga mati. Prepirala se ni z možem in sina ni več kregala, ampak prelivala je samo solze in molila v srcu . . .

Toda, nesrečna mati, še ni polna kupa tvojih bridkostij, ker ni še izlila vsega strupa vanjo kača, katero si dojila z lastnim mlekom. Glej jo tam nesramno kačo, glej hudobnega sina, kako laže, da mu nisi hotela dati jesti; glej ga, kako toči hinavske solze, da bi prevaril očeta!

Stari je hitro vse verjel sinu, planil kakor besen kvišku in začel pretepati ženo. Nazadnje jo je pahnil celo iz hiše, renčeč za njo:

»Videli bomo, ali je v moji hiši gospodar petek, ali sem jaz!«

Na to je zaloputnil stari vrata in jih zapahnil od znotraj. Uboga lihovka je pa padla pred vrati v nezavest. Ležala je z obrazom na golem kamenji. Dolgo časa se ni niti zganila, sapa ji je bila težka in srce ji je bilo neredno. Slednjič se je vendar zopet zavedla, dvignila se kvišku kakor v snu in gledala zbegano v temo, ki jo je obdajala. Iz prva ni vedela, kje je in kaj se je zgodilo z njo. Še le ko je začela govorjenje iz hiše, jeli so ji počasi vstajati spomini na dogodke minolega večera. In tedaj so se ji iz nova udrle solze, omahnila je zopet na tlak in začela ihteti. Roke je vila in si pulila lase iz glave, kakor bi bila brz uma. Veter pa, ki je vel nad njo po dolini, je odnašal jek njenih vzdihov naprej, da bi jih prinesel morda na uho človeku, ki bi se usmilil uboge, pregnane matere. A zaman . . . Vihar je pihal in tulil, a žive duše ni bilo na pomoč nesrečni revii.

Petelin je pel že tretjo uro čez polnoč, ko je še le vstala lihovka od mrzlih tal in jela počasi lezti nizdolu proč od hiše.

Kam neki se je namenila mati? — Morda gre v skedenj ali v hlev, da bi prenočila tam, ker ne more v hišo? — Ne, ampak le naprej gre nizdoli proti majhnemu znamenju s sliko Matere Božje sedmerih žalostij, belečem se kraj glavne poti, ki vodi skozi selo. Pred tem znamenjem se je zgrudila zatirana mati na kolena in začela vzdihuje tožiti o svojih revah in nalogah.

Dolgo je molila tam in vzdihovala. Cerkovnik je zvonil v bližnji vasi že sveto jutro, ko je vstala in šla nazaj proti domu.

Premrazila se je bila v nočnem hladu in vetru. Prišedša pred hišna vrata, poskusila jih je odpreti, a bila so zaprta, v hiši pa je bilo še vse tiho. Ker se je kar tresla od mraza in si ni mogla drugače pomagati, šla je v hlev k živini, da bi si tam malo ogrela odrevenele ude. Začudeno je gledala krava Liska svojo gospodinjo in malo zamukala, kakor da bi jo hotela vprašati, zakaj je prišla že obsorej k nji. Ko je pa stopila starka bliže, jela ji je Liska lizati roke, kakor bi hotela pokazati gospodinji svojo hvaležnost.

»Glej,« vzdihnila je lihovka sama pri sebi, »živina me ljubi, ljudje so me pa zavrgli.«

Še jedenkrat je pogladila pohlevno Lisko, potem pa šla v dolnji konec hleva in legla na kup listja, da bi si malo odpočila, ker bila je zelo trudna in onemogla. Angelj snu ji je takoj zatisnil objokane oči in jo tako za nekaj časa rešil zemskih skrbij in grenkostij.

* * *

Sedem let je preteklo po omenjenih dogodkih. Zalostno so peli zvonovi v farni cerkvi, stoječi dobre pol ure od Cvetreza na planem polji. Zdelo se je, da se jim trese glas kakor od žalosti.

Peli so mrtvaško pesem občanu, preselivšemu se iz solzne doline v dolino — veselja. Sveti mu večna luč!

Od cerkve pomikal se je po mehki poti, vijoči se mej cvetočimi travniki in rodovitimi njivami, proti pokopališču dolg izprevod. Črna, nič okrašena krsta z velikim belim križem je pričala, da je bil rajnik ali rajnica bolj siromašnega stanu. Pred krsto je stopal siv, od težav življenja že upogojen duhovnik ter pel molitve za mrtve.

Slednjič je dospel izprevod na majhno pokopališče sredi polja. Nosilci so postavili krsto na tla ter jo spustili mej duhovnikovo molitvijo v hladno gomilo. Zeleč mrtvememu večnega pokoja vrgel je duhovnik lopato zemlje na krsto. Votlo so odmevali okrog udarci padajoče prsti kakor resen »opomin na smrt« razhajajočim se pogrebcom . . .

Na pokopališču je ostal samo vaški grobar Vrisk. Vlačeč dim iz kratkega polža, ki je bil ob petkih in svetkih njegov najzvestejši drug, zasipal je z nekako zadovoljnostjo novi grob. Ko je vrgel zadajo lopato zemlje na gomilo, je navlekel ustnice čudno na smeh, pomigal s suho, naprej strlečo brado in nekako zadovoljno zamrmral:

»No, hvala Bogu! — Zasul sem jo, in menda ne zastonj. Sedaj ga bova z Ilhom lahko brez skrbij pila in vlekla. — Ko se zmračí, dejal je, naj pridem k njemu. Hej, kaj takega ni treba botru Vrisku dvakrat povedati. — Z Bogom stara, spi v miru, saj že dolgo nisi!«

Po teh besedah je ogrnil mali, koščati možicelj star, luknjast jopič, vrgel lopato čez rame, stisnil klub pod pazduho in odšel s pokopališča.

Solnce se je že nizalo k zatonu in tu pa tam je že frfotal po zraku kak netopir. Petje pastirjev, gonečih živino s paše, je odmevalo od vseh strani, vmes se pa čulo prijetno zvonkljanje kravjih zvoncev. — Kmalu je objel zemljo gost mrak. Črni, gromonosni oblaki so prepregali nebo, tako, da ni bilo videti zvezdice. V cvetreskem selu je že vse poleglo spat, ker trudni so bili vsi od dnevnega dela.

Samo od gorenjega konca sela je odmevalo hripavo petje; zdelo se je, kakor bi bilo dvoglasno. Odkod neki obsorej to petje?

Iz malega okna Ilhove kleti sveti medla luč; najbrž ima Ilh kake goste. Petje se čuje še vedno. Odmore mej petjem pa dopolnjujejo razne hujše in manj hude kletvine in grdi priimki, s katerimi se dve osebi mejebojno obkladata.

To prepevanje, preklinjanje in zmerjanje se je vršilo in vrstilo morda dobro poldrugo uro. Nazadnje je nastalo v kleti grozno vpitje in kletvine so padale kakor toča. Na to je nekaj zažvenketalo, kakor bi se bila razletela velika steklenica, in začulo se je močno razbijanje in lomastenje. Luč v kleti je nakrat ugasnila in v istem hipu je priletel nekdo na vso sapo iz kleti. Svetloba, katero je povzročil krvav blisk, ki je švignil prav ta čas preko oblačnega neba, izdala nam je v bežečem — grobarja Vriska. Za Vriskom je pridirjala ali bolje pričohnela in priklela iz kleti druga oseba, v kolikor se je dalo soditi po glasu, bil je to — Iih sam. Kakor besen je dirjal po vasi z debelim polenom v desnici ter kričal s strašnim, divjim glasom:

»Ti satanovo seme! — Kdo je kriv, da je sin moj ušel od vojakov, kdo? — Kdaj sem ga jaz učil slabo? — Kdo pravi, da sem jaz umoril svojo ženo? — Dokazi mi to, če moreš, dokazi mi, dokazi . . . Ali se ni sama končala? — Kaj morem jaz, če jo je hud . . . ojojmeni . . .«

Na to se je čul težak padec in vse je utihnilo za nekaj časa. Potem je pa švignil čez nebo žaren blisk, ob enem je zagromelo, da je zemlja strepetala, in začele so kapati debele kaplje dežja, ki so prihajale vedno gosteje.

Nazadnje se je vlila ploha, kakor bi se bil utrgal oblak. Trajala je morda dobre pol ure, potem so se pa jeli oblaki razhrapljati in čez uro časa je bilo že vse jasno.

Stopraj je pokukalo drugo jutro solnce izza bližnjih gor, že je videlo sredi cvetreskega sela gručo ljudi, ki so se gnetli okrog jame, v katero se je stekala ob času deževja voda. Vsi so bili nekako preplašeni in zbegani; nikdo skoraj ni črnil besedice, ampak je strmé gledal v jamo, kjer je plavalo po umazani vodi mrtvo človeško truplo in zraven njega debel kol. Bilo je truplo starega Iiha, ki je omahnil po noči v jamo, loveč pijan grobarja Vriska.

»Čemu bi stali tu in zijali, možje? Izvlecimo ga ven!« oglasil se je mlad, krepak mož, v katerem lahko se spoznamo svojega nekdanjega znanca Franeta Trpinovega, ki pa ni bil tedaj več priprost pastirček, ampak samostojen gospodar in spoštovan mož v Cvetrežu.

»Saj res, prav imaš,« pritrdilo je Franetu več seljanov zajedno.

Na to so potegnili mrtveca iz vode in ga položili na nosilnico, katero so bili za silo napravili iz kolov in vej, ter ga odnesli na dom njegov. Jeden pa je tekel hitro naznanit žalostno novico duhovniku, ki je kljub svoji starosti takoj prihitel, da bi ljudem kaj svetoval in poskusil, ako bi bilo mogoče še kaj pomagati. A vseh vseh različnih poskusov je bilo le bridko spoznanje, da je že prekasno, da je Iih že — mrtev.

Cvetrežci so si pa jeli na to skrivnostno pošepetavati mej seboj, da ni bil rajnik že toliko let pri izpovedi in v cerkvi, da ni posvečeval in spoštoval ne petka ne svetka, da bo najbrž pokopan na neblagoslov-

ljenem kraju pokopališča, ker ni ukazal duhovnik, da bi mu zvonili itd. * * *

Dva dni potem so nesli štirje možje navadno nepobarvano krsto iz Cvetreža proti pokopališču. Mej potjo jih je srečal razcapan tujec bledorujavih lic, temne, razmršene brade, klobuk nizko na oči potisnen. V globoko udrtih, čudno se žarečih očeh bral se mu je notranji nemir. Vsa zunanost tujčeva je kazala sploh sumljivega človeka. Ko so se nosilci srečali s tujcem, vstopil se je ta pred nje, kakor bi jim hotel zabraniti pot dalje, ter jih vprašal z zamolklim, votlim glasom:

»Komu nesete to krsto?«

»Grob,« odvrnil je kratko in resnobno jeden nosilec, kateremu ni nič kaj dopadel tuji potnik.

»Kaj bo s prazno krsto v grobu?« vprašal je nadalje tujec nekako radoveden in nemiren.

»Kdo pravi, da je prazna? — Če bi bila prazna, ne bi je nosili štirje,« odgovoril je zopet prejšnji nosilec, ki bi se bil že rad iznebil odurnega tujca.

* * *

Za onim dnevom je prišla jasna noč. Zvezdice so živahno migljale po temno-modrem nebu, kakor mogočen kralj v sijaju svoje slave se je vozil mesec mej njimi ter razlil svojo čarobno svetlobo na zapuščeno Iihovo poslopje. Na kupu kamenja, stoječem ob ozadju hiše, pa je sedel človek, sključen v dve gubi in opirajoč glavo ob dlani. Obraz mu je zakrival precej širok klobuk, tako da se je videla izpod njega le črna, razmršena brava. Nepremično, kakor okamenel je sedel neznaní ponočnjak. Čuti ni bilo niti, da diha. Toda čez nekaj časa se je vspel naglo kvisku, prijel se za glavo in votlo zamrmral skozi zobe besede:

»Prit je moralo torej do tega? — Umrla je mati, pahnili so očeta v grob, imetje je zapuščeno, in jaz — jaz? Česa iščem neki tu? — Kaj me veže še na ta kraj prokletstva? O, da ne bi se bil nikdar rodil! — Mati, zakaj vas nisem ubogal! — Oče, ti si me ugonobil! Ti si zanetil ogenj strasti v mojem otroškem srcu. Ti si zakrivil, da sem sedaj tu — vojaški begunec; ti si zakrivil, da sem umoril jetnišničarja in pobegnil sem kaj. Krvavi sled zlodejstev se drži moje pete. Drugi kaj? Kaj? sen na zemlji, miru nimam nikjer. Iščejo in zasledujejo me povsod in vlové me. Toda, naj me, naj me, naj končam jedenkrat svoje proketo življenje. A sam jim ne poletim v roke, ne, nikakor ne. Trudijo in poté nj se za mano, da uvidijo, s kom imajo opraviti.« — Na to je potegnil iz nedrij samokres in nadaljeval:

»Ti me boš varoval, ne-li, moj angelj, dokler me ne potre zemlja, katera je pila kri mojih zločinov. Leta preteló, starost se pri — — —«

Tu je nakrat prenehal govoriti. Zdelo se mu je, da je slišal v bližini neki sum, kakor bi pokalo komu suho bratje pod nogami. Več časa je vlekel pazljivo na uho, da bi se kaj čul, a vse je bilo tiho.

Na to je sedel mirno zopet na grobljo, vtaknil samokres v nedrije, oprl lehti ob kolena in del glavo

mej dlani. Malo časa je sedel tako, kar ga je zgrabila od zadej močna roka. Prestrašen je planil na noge, se izvil iz neznanih pestij in ugledal pred seboj orožnika. Premišljal se ni dolgo, ampak popadel je debel kamen in ga vrgel z vso silo proti orožniku; a ta se je ročno umaknil in skočil z nastavljenim bodalom pred begunca, ki ni bil nihče drugi, nego Ilhov Jože. Ko je videl ta, da ne more ubežati, polotil se ga je obupen pogum. »Jaz ali ti!« je zarujovel besno kakor razljučen tiger, izpulil debel kol izpod kamenja ter zamahnil s tako silo po nastavljenem bodalu, da se je prelomilo čez sredo. To je se bolj osrečilo Jožeta. S podvojeno silo je zopet dvignil kol in po orožniku bi bilo, ako bi mu ne bil srečno prestregel s puško. Razjarjen je zabrusil Jože na to kol od sebe, potegnil samokres iz nedrij in zavpil:

»Pusti me v miru, ali te ustrelim!«

Tedaj je priklopila orožniku nevarnost do vrhunca in sprožil je.

»Proklet ves svet!« je zaklel Jože in se zgrudil na grobljo, na kateri je poprej sedel. Kri mu je vrela iz prsij, sopol je prav težko. Orožnik je hitro poklical nekoliko mož iz vasi, da bi prenesli kam ranjenca in poskusili, ali bi ga bilo morda še mogoče rešiti. Jedrega seljanov je poslal, da bi poklical hitro duhovnika.

Prvi za orožnikom je bil pri ranjencu Frane Trpinov, sosed Ilhov. Počasi je stopil k pol mrtvemu tujcu in mu položil roko na srce.

»Srce mu ne bije več,« vzkliknil je Franc.

»Ne bije več?« ponovil je vprašaje orožnik.

»Marko, ta je tisti, ki nas je otodi srečal, ko smo nesli rajnega Ilha,« je opomnil pol v začudenji pol v strahu nekdo pričujočih svojega soseda.

»Res, tisti je,« prikimal je ogovorjenec in stopil bliže, da bi natančneje pogledal tujca. »Zdelo se mi je že poprej, da ni pri tem človeku vse prav.«

»Je-li še pri zavesti?« je prvo duhovnikovo vprašanje

»Srce mu ne bije več,« odvrnil je Franc Trpinov.

Duhovnik se je sklonil nad ranjencem ter mu položil roko na srce, a kmalu je vzkliknil osupneno:

»Res, srce mu ne bije več, mrtev je.«

Na to je poklical duhovnik orožnika malo na stran, kjer sta več časa skrivaje nekaj govorila. Slednjič je duhovnik s solzami v očeh blagoslovil mrliča in odšel. Ljudje pa so se ostali tam okrog in ugibali, kdo mora biti ta človek. Orožnik jim je takoj pojasnil vso stvar. Kako so strmeli priprosti seljani, začuvši, da leži pred njimi jedini Ilhov sin Jože, vojaški begunec in morilec.

»Glejte, kazen božjo! Kakoršen oče, takov sin,« modrovali so mej sabo modri Cvetrežci in se počasi razšli.

* * *

Ako te popelje kdaj pot skozi Cvetrež, dragi bralec, povprašaj prvega seljana, katerega srečaš, kje je »Ilhova gomila«, in pokaže ti v svetem strahu in le od daleč dva groba, na katerih so mesto kriza in cvetlic visoke, pekoče koprive in bujen plevel, katerega nikdo ne zanje in nikdo ne kosi. Tam počiva torej ob strani starega Ilha njegov sin.

Razne novice.

(Nov list) Z novim letom 1897. bo začel v Ljubljani izhajati v mesečnih zvezčokih nabožen časnik pod imenom *„Venec cerkvenih bratovščin“*. Že naslov kaže, da bo novi list nekako glasilo vseh med Slovenci razširjenih bratovščin. Gojil bo ta časnik pobožnost in vzbujal cerkveno življenje med slovenskim ljudstvom, kateremu bo pred vsem namenjen. Poročal bo o cerkvenih slovesnostih, o dogodkih verskega življenja po deželah domačih in tujih, naznanjal bo za vsak prihodnji mesec najiminentnejše godove posameznih bratovščin in odpustke itd. Posebno pa bo novi list gojil in pospeševal češčenje presv. Rešnjega Telesa. Pisan bo ta časnik tako, da ga bo razumel tudi priprosti človek; in da se bo mogel razširiti med ljudstvom, veljal bo za celo leto v Ljubljani v upravništvu prejemana 60 kr., po pošti pošiljan 72 kr. *„Venec“* se začne raspošiljati vsak mesec dne 24.; v prvič pa izide o Božiču. Novi list pobožnim Slovincem prav toplo priporočamo.

(† Ivan Navratil.) 30. decembra je došla z Dunaja žalostna vest, da je jeden najstarejših narodnih prvobuditeljev, gospod Ivan Navratil, višji uradnik pri najvišjem sodišču, dne 28. m. m., ob 5. uri zjutraj po kratki bolezni v 72. letu svoje starosti umrl. Z rajnim izgubljam Slovinci požrtvovalnega rodoljuba, ki je v zvezi z Bleiweisom, Cigaletom in drugimi oral ledino v političnem in slovstvenem oziru. Vzlasti mu je bilo pri srcu narodno slovstvo. Do zadnjega je zbiral narodno blago in je priobčeval vzlasti v Matičnih knjigah. Slovenskim dijakom na Dunaju je bil ljubeznjiv svetovalec, blag dobitnik, na Dunaju bivajočim Slovincem pa iskreno ljubljn starosta. Blagi rajnik zapušča dvoje sinov in jedno hčer. Pokopali so ga 30. m. m. v rodbinsko rakev na osrednjem groblju. Nepozabnemu, blagemu rodoljuba ohranimo hvaležen spomin! Naj v miru počiva!

(Nova maša.) Dne 18. novembra je v Ameriki v Fairfaxu v Minn. v župniji, katero oskrbuje Slovenec gospod Bajec, obhajal slovesno novo mašo slov. rojak gospod Jožef Knafeljc, pridigoval mu je rojak gospod Solnce.

(Iz Škofje Loke 8. dec.) Danes je naše katoliško društvo rokodelskih pomočnikov slovesno obhajalo praznik društvene zavetnice Brezmadežne D. M. V farno cerkev je šlo društvo z zastavo. Mestni župnik je tu imel prelep govor in sv. mašo, med katero so društveniki pristopili k sv. obhajilu. — Zvečer je bila društvena zabava, pri kateri so zlasti pevci pokazali, kako vrlo da napredujejo pod vodstvom gosp. I. Hafaerja. Naj bi se društvo tudi v prihodnje tako lepo razvijalo pod blagoslovom božjim!

(V Kamniku) so ustanovili dne 8. t. m. na praznik Matere B. »katoliško mladeniško društvo« Pristopilo je koj prvi dan 33 udov. Lep začetek! Bog blagoslovi to lepo novo društvo. Dobro bi bilo te božične praznike v to porabiti, da se tudi po drugih mestih in trgih slovenskih ustanove taka društva, kjer jih še nimajo. Več o novem društvu prihodnjič.

(Porotne sodbe.) Prvi dan porotnih obravnav je bil obsojen v osemletno težko ječo 47letni kočar Fl. Jezeršek iz Zadobovja, politični okraj Radovljica, ker je 30. avgusta letos udaril s krampom po glavi J. Kreka, dninarja iz Bačne, da je se isti dan umrl. — Dalje je bil obsojen v mesečno težko ječo 19letni tvorniški delavec Anton Žager iz Mednega, ker je 23. oktobra t. l. po noči prodril v stanovanje Jos. Šusteršiča z namenom, da bi kaj odnesel, a je bil pravočasno zasačen. — Konečne se je izvršila obravnava proti 30letnemu tešarskemu pomočniku Antonu Burja iz Bohinjske Bele radi uboja, ker je 8. septembra letos smrtno ranil Janeza Kelbela, ko sta se, vračaje po noči iz gostilne, do dobrega sprla. Zatoženec je bil oproščen, ker je izjavil, da se je moral braniti, ker je bil napaden. — Dne 1. t. m. je bil Janez Pogačar iz Glinca pri Ljubljani obsojen na dve leti težke ječe, ker je v noči od 1. na 2. dan avgusta v neki krčmi na Glincah s polenom težko ranil Italijana Ermakoro. Isti dan je bil Blaž Slanovec iz Lshovič, ki je v prepiru nevarno ranil Janeza Zormana, oproščen. — Dne 3. t. m. je bil Ludovik Mahorčič od zatožbe oproščen. — Dne 4. t. m. se je zagovarjal Josip Tavčar iz Javorja nad Loko radi uboja. Ker je bil zatoženi sam v boju z zabodenim J. Pintarjem nevarno ranjen ter si je sam le življenje branil, so ga porotniki oprostili. — Josip Čehovin iz Črnelic je bil zatožen radi sokrivde ponarejevanja bankovcev. Zatoženec je sokrivdo obstal ter bil obsojen na šestmesečno težko ječo, poostreno s postom vsačih 14 dni. — V soboto dne 5. t. mes. je bil 66letni Janez Kunc iz Rovt radi požiganja obsojen na 10 let težke ječe poostrene s trdim ležiščem in temnico vsako leto dne 25. oktobra. — Radi uboja zatoženi Janez Pečar iz Kranjske Gore je bil od porotnikov nekrivim spoznan. — S to obravnavo se je zaključilo letošnje porotno zasedanje.

(Prebivalstvo mesta Ljubljane) se je vsled sprejetja Vodmata v mestno okrožje pomnožilo na 35.000 duš. Število mestnih hiš se je vsled tega pomnožilo za 112.

(Stari goldinarski bankovci) se pri c. in kr. državni blagajnici sprejemajo še dne 31. decembra leta 1899. Stare desetice pa le do 31. decembra t. l.

(Umetnost priporočevanja po časnikih) postaja tem težavnejša, ko se izdelovalci blaga drug drug zega prekositi skušajo. Če hoče priporočilo današnjaj kaj izdati, mora biti nenavadno, mično in prijetno. Ono mora mikati in vabiti, in to more le resnična lepota. Pot nam kažejo v tem oziru toliko raznovrstne priporočbe Kathreinerjeve sladne kave. Nov dokaz temu je krasno izdelana priloga današnje številke našega lista, ki bo naše bralce gotovo razveselila. Kakor se je »Kathreinerjeva deklica« lani vsem prikupila, tako se bo tudi današnja ljubka devojčica. Otroški vsklik »meni diši najbolje« bo marsikoga napeljal, da tudi sam poskusi, ali je ta kava res tako dobra.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. januarija 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 12. decembra:	87.	15.	25.	14.	32.
Gradeec, 12. decembra:	56.	53.	83.	69.	6.
Linc, 5. decembra:	67.	9.	24.	64.	43.
Trst, 5. decembra:	52.	24.	16.	23.	50.

Tržne cene y Ljubljani.

12. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	8	20	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rež, „	6	40	Surovo maslo, „	—	78
Ječmen, „	5	20	Jajce, jedno	—	35
Oves, „	6	20	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	6	80	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, „	6	80	Telečje „ „	—	60
Koruza, „	5	50	Svinjsko „ „	—	58
Krompir, „	2	—	Kostrunovo „ „	—	36
Leča hktl.	11	—	Pišanec	—	45
Grah, „	10	—	Golob „ „	—	16
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	2	50
Maslo kgr.	—	90	Slama, „ „	2	25
Mast, „	—	74	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	—
Špeh, svef „	—	66	„ mehka	5	—

Stanarinske knjižice
za stranke
z uradne potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se kamaš po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gl. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Kupiti želim
železno, bolj majhno, že rabljeno
stružnico (Draxsel)
Janez Mihevo, v Goričah (v papirnici) pošta Medvode. 126 2-1.

100 do 300 gl.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščena državna pisma in srečke.

Ponudbe pod naslovom:
„leichter Verdienst“ Rudolfu Mosse, Dunaj. (747 10-4)

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

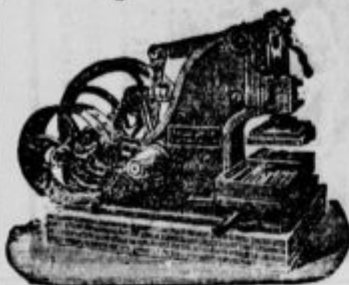
IG. HELLER na Dunaju

29 10 11/2 Praterstrasse 49 208 20-19

Zastopniki se iščejo!

Pred ponarejanjem se je treba posebno varovati!

Stroje za izdelovanje opeke

najboljšega, preizkušene^a sistema, popolne priprave za ureditev opekarnic, šamotte-tovarn, tovarn za izdelovanje ploščnate strošne opeke, tovarn za cement, gips itd. izdeljuje kot večletno specialiteto in razpošilja

Alojzij Jäger,

tovarna za izdelovanje strojev za opekarnice
Köln-Ehrenfeld.

Podružnica: Praga kralj. vinogradi, Žižkova cesta 833.
Cenilniki in troškovički franko. 109 3/3

Najboljša priporočna pisma so v vpogled na razpolago; izvršene ureditve si vsakdo lahko ogleda.

Obrtno naznanilo.

Podpisani naznanja, da odpre z novim letom 1897 svojo

barvarsko (farbarsko) obrt
na Perovem pri Kamniku.

V to obrt spadajoče blago sprejema se v Kamniku na Štutni št. 24 in pa v delavatel. — Za obile naročbe se uljudno priporoča

125 1

Jos. Janežič, barvar.

4 zlate, 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in priznalnih diplom.

Kwizde
korneuburški
redilni prašek.

Živinozdr. diet. sredstvo za konje, govedo in ovce.

Rabi se že tekom 43 let, po največ hlevih, ako žival neče jesti, slabo prebavlja, v zboljšanje mleka in da daje živina več mleka.

Cena: škatlj. 70 kr., pol škatlj. 35 kr.

Pristen je le, ako ima poleg natisnjeno varstveno znamko. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga:

Franc Iv. Kwizda

c. in k. avstr.-ogerski in rumunski
117 dvorni zalagatelj 8-1

okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Izpraznjena je

služba cerkovnika in organista
v Dolu (Lustthal).

Dobodki so: 123 gld., 2 njivi za žvitek, 6 merikov posetve in zboljšek od občine 60 gld.

Zglasiti se je pri podpisanem zupniku.

123 1

Karol Ceme.

R. Pserhoferja

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne kroglice preje kričistilne kroglice imenovane, so staroznane, lahne odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Prvne izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gld. 1-5. Ako se svota vnaprej pošlje velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic gld. 1-25, 2 zavoja gld. 2-30, 3 zavoja gld. 3-35, 4 zavoja gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Stollovi kola-preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Stuedela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima ševse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe. Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem. 100 (6-3)

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)
Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in krepča želodec, ter pospešuje prebavljenje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-

Pristne žlahtne
kanarčke
žvrgolteve

lastne reje razpošilja po pošti in sicer samce po 5-10 kron, samice po 1-2 kron

Val. Kobav

127 1 v Škofji Loki.

Dva učenca

krepka, zdrava, stara 14 do 16 let vzprejme tako

Franc Verhovc, kovač

v Ljubljani 121 1
Martinova cesta 67.

Iščem

kovaškega pomočnika

ki zamore precej vstopiti v delo. Sprejemem tudi kovaškega učenca, od 15-16 let starega ter poštenega zadržanja. Nauči se pri meni tudi podkovovanja konj.

122 2-1 **Janez Snój,**
kovaški mojster v Kamniku.

Sprejme se

učenec

za ključavnničarski obrt pri **Ignacu Hočevarju** v Kamniku, Graben št. 3. 124 1

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lappontiju g. lekarnarju G. Piccoltiju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice (22-22)

Tinkture za želodec

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccoltijevo želodčno tinkturo, katera krepiča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccolti lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Cena jedni steklenici 10 kr.

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljena, prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 2 za zaviljanje. 668 20-4

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in, a so vendar po svoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj

te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Največji izbor.

9 24-23

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti, vedno sveže in priznano. Posebno so

Maria Zell

Kapljice za želodec

krepičujoče, sliz raztvarjajoče, odpenjajoče, čistujoče in slast vzbujaajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.

Dr. pl. Trnkóczy-a odvajalne (čistilne) kroglice.

1 škatljica 21 kr., 1 zavitek 1 gld. 5 kr.,

Najtoplejšega priporočila vreden je tudi kemično čist, higijenični, dijetetični želodčni liker

Marija lurški želodčni grenčec

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Temu izbornemu želodčnemu grenčecu gré prednost pred mnogimi drugimi enakimi sredstvi, ker osve-

žuje, oživlja, je jako ugajajoč, krepičujoč, okus pospešujoč, skratka najboljšo, preizkušeno in z mnogimi zahvalnimi pismi priznano sredstvo.

Vsa naštetá, sploh vsa zdravilna sredstva razpošilja na vse strani z vsakdanjo obratno pošto 67 (12-6)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani

pri rotovžu poleg mestne hranilnice.

Velika izbora lepih, porabnih daril za Božič in novo leto!

Najboljše ure po najnižji ceni

in

veržice, uhane, prstane itd.

ima v zalogi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani na Mestnem trgu

nasproti rotovžu

Popravila izvršuje kar možno natančno pod jamstvom.

Zaloga in popraviljanje koles za vozarenje (biciklov) po nizki ceni. 101 5

